

AXBOROT TEXNOLOGIYALARI METODLARI

Bebitova Marjona

Muhammad al-Xorazmiy nomidagi Toshkent axborot
texnologiyalari universiteti 3-bosqich talabasi

Abdusayidova Fotima

3-bosqich talabasi,
abdusayidovafotima79@gmail.com

Egamberdiyeva Ma'suda

3-bosqich talabasi

Annotatsiya.

Ushbu maqola ta'lim tizimida axborot texnologiyalarini o'qitishning zamonaviy metodlaridan foydalanishga bag'ishlangan. Axborot texnologiyalari fanini

o'qitishda zamonaviy ta'lim texnologiyalaridan foydalanish misollari ko'rib chiqiladi. Hamda o'qituvchilar malakasini oshirishga yordam beradigan zamonaviy metodlar ham atroflicha o'rganilgan.

Kalit so'zlar: zamonaviy pedagogik texnologiyalar, ommaviy ochiq ta'lim texnologiyasi, interaktiv darsliklar tizimlari, online ta'lim platformalari.

KIRISH

Ta'lim mashg'uloti - o'quvchilarning ilmiy bilim, ko'nikma va malakalarni o'zlashtirish, ijodkorligini, dunyoqarashini, axloqiy qarashlari va e'tiqodlarini rivojlantirishga qaratilgan faol

o'quv-kognitiv faoliyatini tashkil etish va rag'batlantirishning maqsadli pedagogik jarayonidir[1].

Ushbu ta'rifdan kelib chiqqan holda, axborot texnologiyalarini o'qitish yangi o'qitishning zamonaviy metodlaridan foydalangan holda o'quvchiga ma'lumot tayyorlash va uzatish

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

jarayonini tashkil etish deb qaralishi kerak. Keng ma'noda o'rganish boshqariladigan jarayon ekanligini hisobga olsak, yangi axborot texnologiyalaridan foydalangan holda o'qitish o'qituvchi va o'quvchilarga axborot bilan bog'liq fikr bildirish uchun keng imkoniyatlar yaratadi.

Agar an'anaviy ta'lim tizimi haqida gapiradigan bo'lsak, unga mos keladigan muassasalarda zamonaviy o'qitish usullari juda kam uchraydi, lekin xususiylar maktablar, o'quv

markazlari va boshqa shunga o'xshash tashkilotlarga kelsak, ularning faoliyatida yangi usullar

tobora ko'proq paydo bo'lmoqda. Nima uchun ushbu usullar an'anaviy usullardan ko'ra

samaraliroq deb hisoblanadi?

Kompyutning paydo bo'lishi bilan pedagogik usullar o'zgaradi, ya'ni o'quv jarayoni

bilimlarni "nasoslash" (o'qituvchi va talaba o'zaro munosabatlarining chiziqli qurilishi) sifatida

emas, balki o'quvchining bilim faoliyatini boshqarish jarayoni sifatida qaraladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Axborot texnologiyalarini o'qitish axborot resurslari, elektron o'quv vositalari va

telekommunikatsiya imkoniyatlaridan foydalangan holda, o'quvchiga ma'lum bir hodisa yoki

jarayonni har tomonlama o'rganish imkoniyatini beradigan ma'lum bir ta'lim muhitini

yaratishga imkon beradi. Bu ta'lim faoliyati mazmunining o'zgarishiga olib keladi, u yanada

mustaqil va ijodiy bo'lib, ta'limga individual yondashuvni amalga oshirishga yordamlashdi.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

IJODKOR O'QITUVCHI JURNALI Kompyuter texnikasi va dasturiy ta'minotining keskin sakrashi ta'lim jarayoniga multimedia texnologiyalari, internet texnologiyalari kabi texnologiyalarni joriy etish imkonini berdi va

ulardan to'g'ri foydalanish inson shaxsi va qobiliyatini har tomonlama rivojlantirishga xizmat qilmoqda.

Axborot texnologiyalarini o'qitishning zamonaviy metodlari bugungi yangi texnologiyalarga mos keladi. Bu metodlar o'qituvchilar, talabalar uchun zarur bilim va

ko'nikmalarini olishda yordam beradi. Quyidagi zamonaviy metodlar o'qitish jarayonida

muhim ahamiyatga ega:

Interaktiv darsliklar tizimlari: Bu darsliklar, multimedia, animatsiyalar, va interaktiv

mashg'ulotlar orqali o'quvchilarga ma'lumotlarni oson tushunish imkoniyatini beradi. Bu tur

darsliklar ko'p platformalarda mavjud, masalan, Khan Academy, Coursera, va Udemu.

Virtual Realitiya (VR) va Augmented Realitiya (AR): VR va AR texnologiyalari

o'quvchilarni ma'lumotlarni "ishlab chiqish" jarayonida qatnashishga imkon beradi. Bu

texnologiyalar, o'quvchilarga qaysi mavzuni o'rganish orqali nazariy ma'lumotni amaliyotga

o'tkazishini ta'minlaydi.

Online ta'lim platformalari: Online ta'lim platformalari, o'quvchilarga keng doiradagi

fanni o'rganish imkoniyatini beradi. Bu platformalar o'quv materiallariga, darsliklarga,

interaktiv dasturlarga va yordamchi turdagi materyallarga kirish imkonini ta'minlaydi.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

Flipped classroom modeli: Bu modelda, darslar o'qituvchi tomonidan videotarqatuvchi

orqali o'rganish materiallari bilan to'ldiriladi, va o'quvchilar darslikni o'qib, sinovlar va

savollarga yoki o'zlarining o'zini tuzatilishi talab qilingan mashg'ulotlar bilan mashg'ulot olishadi.

Machine Learning va AI dasturlari: Machine learning va artificial intelligence (AI)

texnologiyalari, o'quv jarayonini personalizatsiyalashda va o'quvchilarning o'zlarining talablari

va qobiliyatlari bo'yicha boshqarilishida yordam beradi.

Iqtisodiy matematika modellari: Iqtisodiy matematika modellari, o'quvchilarga muammolarni yechishda, ma'lumotlarni tahlil qilishda, va qaror qabul qilishda yordam beradi.

Ta'lim video darslarining tarqatilishi: YouTube va boshqa onlayn platformalarda

o'qituvchilar o'zlarining ko'nikmalari va ko'rsatmalari orqali darslar tarqatishadi.

Mobil ilovalar: O'quvchilarni qiziqtirish va bilimlarini oshirish uchun mobil ilovalar ham

foydali bo'ladi. Bu ilovalar o'quvchilarning darslarga qatnashishini nazarda tutadi va

moslashtirilgan yopiq savollar yopiradi.

Sotsial tarmoqlar: O'quvchilarga axborot texnologiyalarini o'rgatishda sotsial tarmoqlardan foydalanish muhimdir. Bu orqali o'quvchilar bir-birlari bilan o'zlashtirish,

ma'lumot almashishi, maqsadlarini o'zlashtirish va fikrlarini almashishlari mumkin. Bu zamonaviy metodlar, o'quvchilarga amaliyotga asoslangan, sodda va tushinarli hamda

motivatsiyalashdirmoqchi o'qitish usullarini taqdim etadi. Bu usullar o'quvchilarga

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

ma'lumotlarni oson o_{rganish} va nazariy ko_{nikmalarini} amaliyotga o_{tkazishda} yordam beradi.

Bundan tashqari axborot texnologiyalarini o_{qitishda} turli pedagogik texnologiyalar ham

mavjud. Ta'lim jarayonida turli ta'lim yangiliklaridan foydalanish ta'lim va tarbiyaning ajralmas

qismiga aylandi. Amalda, davlat ta'lim standart talablarini amalga oshirish uchun zamonaviy

o_{qituvchi} zamonaviy ta'lim texnologiyalarini egallashi kerak.

IJODKOR O'QITUVCHI JURNALI

Jamiyat bugungi kunda insondan yangi sharoitlarga tez moslasha olish, moslashuvchanlik

va ijodkorlikni namoyon etish, murakkab masalalarning optimal yechimlarini topish, turli

odamlar bilan muloqotni samarali yo_{lga} qo_{yishni} talab qilmoqda. Binobarin, zamonaviy

bitiruvchisi mustaqil hayotda o_{zini} ishonchli his qilish imkonini beradigan ko_{nikma}, bilim va

malakalarga ega bo_{lishi} kerak. Ta'lim tizimining innovatsion rivojlanishining hozirgi bosqichi

- asosiy umumiy ta'lim uchun davlat ta'lim standartini joriy etish va samarali qo_{llashdir}.

Yangi ta'lim natijalarini aniqlash bilan ta'lim faoliyatini innovatsion tashkil etish haqida

savol tug_{iladi}. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari va qo_{yilgan} maqsadlarga mos keladigan

baholash texnologiyalarini tanlash va qo_{llash} qobiliyati ko_p jihatdan o_{qituvchining} ta'lim

faoliyati samaradorligini belgilaydi [5].

"Ta'lim texnologiyasi" tushunchasi haqida turli nuqtai nazarlarni ko_{rib} chiqaylik.

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

—Pedagogik texnologiya – ta'lim shakllarini optimallashtirishga qaratilgan texnik va inson

resurslarining butun jarayonini ularning o'zaro ta'sirida hisobga olgan holda bilim olishning

tizimli usuli [9]. Pedagogik texnologiya - bu o'quv jarayonini tashkil etish va o'tkazishda

o'quvchilar va o'qituvchilar uchun qulay shart-sharoitlarni hisobga olgan holda har bir detali

bilan o'zlangan birgalikdagi pedagogik faoliyat modelidir [4].

Axborot texnologiyalarini o'qitishda dinamik baholash texnologiyasi.

Dinamik baholash texnologiyasi o'quvchini o'ziga nisbatan baholashga asoslanadi.

Texnologiyadan qo'shimcha ta'lim segmentida samarali foydalanish mumkin. Shunday qilib,

dars mashg'ulotlarida texnologiyadan foydalanganda, davlat yakuniy attestatsiyasi va o'quv

natijalarini qayd etish o'rtasida ziddiyat yuzaga keladi. Bizning fikrimizcha, dinamik baholash

o'rtada maktab o'quvchilarining loyiha faoliyatidagi ishtiroki natijalarini qayd etish uchun ham

qo'llanilishi mumkin.

O'qituvchining ta'lim texnologiyalaridan maqsadli va oqilona foydalanishi, universal

ta'lim faoliyati tizimini shakllantirish va rivojlantirish, motivatsion, operatsion va kognitiv

resurslarni rivojlantirish, AKT kompetentsiyasini rivojlantirish va Davlat imtihoniga

tayyorgarlik ko'rish, shuningdek, yoshlarni hayotga va uzluksiz ta'limga tayyorlashni

ta'minlaydi.

Natijaga erishish uchun yangi pedagogik vositalar talab qilinadi. Buni eski pedagogik

International Conference on Educational Discoveries and Humanities

Hosted online from Moscow, Russia

Website: econfseries.com

16th April, 2025

usullar yordamida amalga oshirish mumkin emas, ya'ni o'qituvchilar nafaqat pedagogik tizimning elementlarini o'zgartirishi, balki o'z faoliyatining butun tizimini qayta ko'rib chiqishlari, darslarni va sinfdan tashqari mashg'ulotlarni standart mantiqda loyihalashni o'rganishlari kerak. || [2].

XULOSA

Axborot texnologiyalari fanlarini o'rganish talabalar o'rtasida universal ta'lim harakatlarini shakllantirishga yordam beradi. Shu munosabat bilan ta'lim mazmuni har bir shaxs uchun zarur bo'lgan vakolatlarni ajratib ko'rsatish asosida tanlanadi. Shundan kelib chiqib, o'quvchi yechishni o'rganishi kerak bo'lgan muammolar aniqlanadi va o'quv materiallari shu muammolar atrofida birlashtiriladi. Shunga ko'ra, o'qituvchining roli o'zgarib bormoqda va u ma'lumotlarning "tarjimoni" dan talabalar faoliyatining tashkilotchisiga aylanadi; Zamonaviy sharoitda ta'lim jarayonini optimallashtirishning muhim vositalaridan biri hisoblanadi.

IJODKOR O'QITUVCHI JURNALI Samarali pedagogik texnologiyalarni tanlash, bu har qanday o'qituvchiga, jumladan, informatika fani o'qituvchilariga ham o'z malakasini oshirish, ijodkorlik, raqobatbardosh bo'lish, o'z-o'zini tarbiyalash va rivojlantirishga intilish imkonini beradi. Shu tarzda, ta'lim jarayonini oshirish va optimallashtirish muammosi hal qilinadi, ya'ni. yuqori sifatli va minimal vaqt va mehnat sarfi bilan pedagogik natijalarga erishish imkoniyati yaratiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Pedagogika: Buyuk zamonaviy ensiklopediya / Tuzuvchi E.S. Rapatsevich - Mn.: "Zamonaviy so_z", 2005. – 382-bet).
2. Bespalko V. P. Pedagogik texnologiyaning tarkibiy qismlari. M.: Pedagogika, 1989.
3. Bosova L.L. BINOM tomonidan nashr etilgan —Bilimlar laboratoriyasill internet gazetasi [Elektron resurs]. 9-son. Sentyabr 2012. URL: <http://gazeta.lbz.ru/2012/9/9nomer.pdf>
4. Volkov I.P. Maktabda iste'dodlar ko_pmi? M.: Znanie, 1989.
5. Monaxov V. M. O_quv jarayonini loyihalash va qurishning texnologik asoslari. Volgograd: o_zgartirish, 1995.
6. Selevko G.K. Zamonaviy ta'lim texnologiyalari. M.: Xalq ta'limi, 1998.
7. Suxov P. Yu., Suxova M. V., Sologub I. P. O_rganishni o_rganish. L.: Lenizdat, 1990.
8. Pedagogik amaliyotda —Texnologiya va —Logiya (T. G. Galaktionova ma'ruzasi materiallari asosida) [Elektron resurs]. URL: http://contest.schoolnano.ru/progmaterial/technology_intro/ (kirish sanasi: 02/10/2016).
9. Hamidullo o_g_li, T. H. (2024). RAQAMLI AXBOROTLARNI QAYTA ISHLASHDA BULUTLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHDA CLOUD-ANDROID, ICLOUD-APPLE IMKONIYATLARI VA FARQLARI. Scientific Impulse, 2(20), 189-193.
10. Hamidullo o_g_li, T. H. (2022). HOZIRGI KUNNING DOLZARB IMKONIYATLARI. JAWS VA NVDA DASTURLARI. Scientific Impulse, 1(2), 535-537.
11. Tursunov, H. H., & Hoshimov, U. S. (2022). Ta'lim tizimida ko_zi o_jiz o_quvchilarni informatika va axborot texnologiyalari fanida o_qitish texnologiyasi.